СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 39. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го ЛЮТОГО 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 28, 1987 No. 39. VOL. XCIV.

У ТРОЮ ПОСТАВЛЯТЬ ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ

Трой, Н. Й. (І.Д.). — За ініціятивою Василя Боднара, голови Об'єднання Українських Ветеранів, заступника голови Відділу УККА у Трою, Міська рада Трою признала площі між 3-ою і 4-ою вулицями, напроти бюра обезпечень Колодія, назву площі ім. Т. Шевченка і право побудувати на ній пам'ятник Т. Шевченкові.

Створено Український Громадський Комітет для побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Трою. Головою є В.Боднар, заступниками голови: Христина Колодій-Чеслі і Михайло Сушко. Пам'ятникова комісія: о. Володимир Пашко, парафія св. Миколая, УАПЦ, о. Олександер Богун - Кенезь, парафія Покрови Пресвятої Богородиці, УКЦ, інж. Михайло Герець, Василь Коцур. Програмова комісія: В. Боднар, Володимир Літинський, Дмитро Хорват, Оленка Коцур. Фінансова комісія: Михайло Барна, мол., Варвара Яцевич, пресова служба: Іван Дурбак і Дарія Спяк. Інж. М. Герець приготовив проєкт пам'ятника Т. Шевченкові, що повинен бути готовий у 1988 році. На площі має бути стовп з американським і українським прапорами.

Урочисте посвячення площі ім. Т.Шевченка відбудеться в неділю, 15-го березня ц.р., в 1-ій год. при участі представників Міської ради, американських політичних діячів, представників українських організацій і масової участи членів обох українських парафій у Трою. Потім відбудеться в Українському Домі соборна Панахида, концерт у честь Т. Шевченка і прийняття.

В Ню Йорку висвітлюють новий фільм С. Параджанова

Ню Йорк. — Тут у кінотеатрі „Форум" саме висвітлюють новий фільм контроверсійного совєтського кінорежисера Сергія Параджанова п.н. „Леґенда про сурамську твердиню".

Вперше цей фільм показали враз із іншими шести совєтськими фільмами в дорозі пожвавленого тепер М. Ґорбачовим культурного обміну у Музеї модерного мистецтва в Ню Йорку та в Смітсоніян інституті у Вашінгтоні. Хоча режисерові не дозволено приїхати на прем'єру фільму до ЗСА, так як можна було це зробити іншому режисерові з СССР, що тепер обраний головою Спілки совєтських фільмарів, Е. Клімову, все ж висвітлення фільму режисури С. Параджанова в ЗСА є свого рода сенсацією.

Відомо, що режисер попав в неласку після того, як не погодився, щоб його фільми, які були всі накручені в Україні і українською мовою, подавали також в російській. Його арештували під закидом українського націоналізму, помимо того, що він сам не-українського, а грузинського походження. Після чотирьох років у концентраційному таборі С. Параджанов був звільнений в 1978 році та опинився на вулиці тому, що не міг дістати ніякої праці. Вкінці минулого року за натиском міжнародних чинників йому дозволено після двадцяти років накрутити із другим молодим режисером фільм „Легенда про сурамську твердиню", в якій символічно представлені націоналістичні стремління грузинського народу. У фільмі бачиться майстерну фотографію, так характеристичну для всіх кінових творів С. Параджанова, багато філософічного елементу, але рівночасно можна завважити часову відстань 20 років і силу тих прикрих переживань, що їх кінорежисер перейшов за цей час.

Цей фільм далеко не рівняється „Тіням забутих предків", що свого часу здобув міжнародне признання і нагороди.

Появився „Український Православний Календар" на 1987 рік

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Виданням Української Православної Церкви, що її очолює Блаженніший Митрополит Мстислав, цього року тут опубліковано з черги 37-ий річник „Українського Православного Календаря".

Від видавництва зазначено, що цей календар-альманах Української Православної Церкви в ЗСА на 1987 рік належить до серії видань призначених до відзначення 1000-ліття проголошення Великим Князем Київським св. Володимиром Великим Християнства державним віровизнанням Руси-України.

У цьому календарі знаходиться ряд статтей на тему хрищення Руси-України, як теж статті про українських видатних державних мужів і українських учених, є і стаття про стародавні книги на Волині, поезії Ліни Костенко, Богдана Лепкого, Яр Славутича, як також — адресар УКПЦеркви: Єпископат, парафії, календар православних святців і свят, рівно ж багато світлин.

Календар можна замовляти, написавши до: Ukrainian Orthodox Church of the USA, P.O.Box 495, South Bound Brook, N. J. 08880.

Вибрали нову управу Українсько-Єврейського Товариства

Ню Йорк (І.Я.Х.). — Тут по дуже цікавій доповіді о. Ярослава Свищука, колишнього настоятеля української католицької місії в Ізраїлі, відбулися Загальні збори членів Українсько-Єврейського Товариства в ЗСА, на яких була обрана нова Управа і Контрольна комісія на найближчі два роки.

До Управи увійшли: Євген Стахів — голова, о. Ярослав Свищук та Юсиф Карант — заступники, Олена Мельничук — секретар, Іван Я. Хамуляк, пресовий референт, та Ема Кеслер, Микола Галів, Іван Гірний — вільні члени.

Контрольну комісію очолив Степан Процик, а О. Загайкевич та І. Ковалик є членами.

Рішено між іншим не пізніше як за два місяці відбути товариську зустріч членів та родин. Є в пляні видавати окремий бюлетень в українській, англійській та російській мовах.

Є. Стахів поінформував, що мав уже дві зустрічі із представником Жидівського світового конґресу, на яких були обговорювані українсько-жидівські справи, при чому були суґестії як розвинути і поширити українсько-жидівський діялог на ширшу скалю. Чергова зустріч заповіджена уже в скорому часі.

М. О'КОННОР ВІДКРИВАЄ СПРАВЖНІЙ ХАРАКТЕР Е. РОЗЕНБЕРҐА

АДВОКАТ ВКАЗУЄ НА РЯД СУПЕРЕЧНОСТЕЙ, НЕТОЧНОСТЕЙ І САМОЗАПЕРЕЧЕНЬ

Марта Скорупська, кореспондентка „Свободи" і „Українського Тижневика", повернулася з Єрусалиму в середу, 25-го лютого. Редакції від того часу користуються нею знайденим джерелом інформації, яке не бажає подавати свого прізвища. — Ред.

Єрусалим, Ізраїль. (тел.) — Марк О'Коннор, оборонець Івана Дем'янюка тут на процесі проти нього, відкрив дещо інший характер свідка Еліягу Розенберга у другому дні опитувань його, під час яких цей останній виявився зарозумілим циніком і хитруном, який договорився до того, що він служив в українській партизанці.

Згідно зі своїм пляном доказати, що пам'ять свідків не дописує і що існують суперечності і непослідовності у їх власних свідченнях та заперечення їхніх товаришів, М. О'Коннор систематично і наполегливо вів опитування Розенберга, спершу концентруючись на детелях схеми табору в Треблінці з 1964 року, а відтак на підписаній ним заяві з 1947 року у Відні, у якій він сказав, що Івана з Треблінки вбили в'язні під час повстання 2-го серпня 1943 року.

У зізнаннях на запити оборонця Е. Розенберг не міг подати подробиць про бараки в таборі, газові камери, віддаль поміж горішнім і долішнім таборами, поводився арогантно — „Я не знав німецької мови, не знаю її тепер і не хочу знати, бо я її ненавиджу", — а у кількох випадках цілковито заперечив свідчення свого попередника Пінхаса Епштайна.

Наприклад, Епштайн казав, що крики з газових камер в горішньому таборі можна було чути в долішньому таборі, але Розенберг твердить, що навіть в горішньому таборі не можна було чути криків серед гуку машин. Часто навіть сторожі не чули себе. Епштайн казав, що апелі відбувались щовечора, а Розенберг твердить, що апелі відбувалися два рази денно, вранці і увечорі. Епштайн твердив, що трупів палили тільки вдень, а Розенберг каже, що їх палили також вночі. Таких заперечень було більше, а на деякі питання Розенберг взагалі не міг відповісти.

На запит як він спас себе, Розенберг сказав, що під час повстання в таборі він втік до лісу ще з кількома в'язнями, переховувався цілий рік у лісах, а відтак приєднався до „українських партизанів". На запит як він міг приєднатися до зненавиджених ним українців, Розенберг відповів: „Це були інші, це було ті, що боролись проти нацистів".

Відтак Розенберг служив якийсь час у польському війську". Денника ніколи він не писав, але подав описи Треблінки двом польկам-християнкам, хоч йому невідомо чи ці описи були будь-коли використані і не знає що з ними сталось.

Ще у вівторок речник міністерства юстиції Ізраїля попрохав представників преси не вживати ім'я „Івана Грозного" у відношенні до оскарженого, бо цього ще не доказано.

Як уже інформовано, ані П. Епштайн, ані Е. Розенберг не говорили про „Івана Грозного", тільки про „Івана з Треблінки". Про „Івана Грозного" згадував досі на процесі тільки історик Їцак Арад, відкликуючися на американську пресу.

Розенберг признався, що в 1947 році він дав свідчення у Відні ловцеві нацистів Тувіє Фрідманові, в якому сказано, що в'язні ввірвалися до квартир сторожів і лопатами вбили Івана. Тепер він цю заяву заперечує, але під час розправи над Ф. Федоренком на прохання ізраїльського поліційного інвестигатора Мартіна Коляра дати свідчення Розенберг дав йому копію своєї заяви з 1983 року. Це саме він зробив в 1986 році у підготові Коляра до процесу І. Дем'янюка.

М. О'Коннор запитав Розенберга чому його дата народження на заяві з 1947 року є 1924 рік, а тепер він твердить, що він народжений в 1921 році, що підтвердив суддя, перевіривши його пашпорт. Розенберг сказав, що така була на його австрійському пашпорті, бо він був громадянином Австрії. Він не уважав за доцільне змінювати дати народження на декляраціі.

У дальшому виявилося, що Розенберг по війні належав до якоїсь підпільної організації і мав інше прізвище, але назви організації і прізвища не хотів подати.

Він признався, що недавно телефонував до Т. Фрідмана і сказав йому що він „брехав на пресконференції про свою заяву з 1947 року". „Чи ви йому погрожували?" — „Як йому не погрожувати, коли він бреше. Я йому сказав — ти заплатиш за це. Скільки ти отримав грошей від О'Коннора?" — переповів свою розмову Розенберг.

Адвокат О'Коннор зложив заяву, що Т. Фрідман погодився бути свідком оборони.

На цьому закінчилися опити Розенберга у четвер пополудні, але на питання судді О'Коннор відповів, що йому потрібно ще біля п'ять годин опитування свідка.

На закінчення сесії головний суддя Дов Лєвін звернувся до залі з проханням, щоб до суддів ніхто не телефонував, на передавав записок і не писав листів. Він сказав, що листа до нього написав Т. Фрідман і цього листа, вийнятково, суд зареєстрував, а копію передасть обороні.

Процес продовжуватиметься в понеділок.

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ЧЛЕН РАДИ Крайової Безпеки ЗСА полковник Олівер Норт подав в суд, заперечуючи повноваження спеціяльного прокуратора Лоренса Волша, призначеного для розслідування справи про доставу американської зброї Іранові. О. Норта вважають головною дійовою особою скандалу, що розгорівся у Вашінґтоні навколо іранської справи. Позов Норта ставить під сумнів конституційність закону 1978 року „Про етику в уряді", згідно з яким спеціяльний федеральний суд з трьох осіб призначає незалежного прокуратора в тому випадку, коли проти когось з високопоставлених державних службовців висуваються серйозні обвинувачення. Цей закон був прийнятий у зв'язку з Вотерґейтською справою. Деякі правники доказують, що він суперечить Конституції ЗСА, яка зобов'язує виконавчу власть пильнувати за дотриманням федеральних законів.

КОРЕСПОНДЕНТ ГАЗЕТИ „Ню Йорк Таймс" Джералд Бойд пише, що багато дорадників Президента вважають, що якщо він хоче „почати все наново", він повинен звільнити Доналда Ріґана, начальника канцелярії Білого Дому, і призначити на його місце людину, яка користується повагою як в Білому Домі, так і в політичному світі. Однак Дж. Бойд наводить слова секретаря Департаменту оборони Каспара Вайнберґера, який вважає, що ніякі кроки зі сторони Адміністрації не зможуть повністю виправити становище, зв'язане з іранським скандалом. „Я не знаю ніякого конкретного кроку, який ми могли б зробити, — сказав К. Вайнберґер. — Я думаю, що якщо ми когось звільнимо, а когось приймемо на працю, або зробимо щось в цьому дусі, то від цього нічого не зміниться".

АМЕРИКАНСЬКІ ВИНИЩУВАЧІ-перехоплювачі типу Ф-15 Іґл перехопили групу совєтських тяжких бомбардувальників, які летіли в сторону американських територіяльних вод. Речник військово-повітряних сил З'єднаних Стейтів Америки сержант Френк Сінґлтон заявив, що його колеґам довелося „добре попріти", відганяючи непрошених гостей , які, до речі, судячи з усього, мали намір імітувати бомбову атаку і побачити, як на це будуть реагувати американці.

РЕЧНИК ПЕНТАҐОНУ повідомив, що середземноморська літаконосна група, яку очолює атомовий літаконосець „Кеннеді", відкликана зі східньої півкулі і прямує тепер до свого постійного місця перебування — в порт Норфок. У східньому Середземномор'ї залишається інший американський літаконосець, „Честер Німіц", який патрулює вздовж ливанського побережжя.

СТАЛО ВІДОМО, ЩО Совєтський Союз цими днями купив у З'єднаних Стейтів Америки майже мільйон тонн кукурудзи. Департамент сільського господарства ЗСА покищо відмовляється коментувати це повідомлення газети „Ню Йорк Таймс". Якщо Москва дійсно знову почала купувати збіжжя в ЗСА, то це означає, що вона „вдихнула життя" в совєтсько-американську угоду про торгівлю зерном, яку СССР практично анулював, відмовившись виконувати взяті зобов'язання. Москва не купувала американської пшениці, кукурудзи з серпня минулого року. Ходили чутки, що вперше від 1970 року СССР перестане купувати в ЗСА кукурудзу. Перші натяки на те, що Москва відновила закупи, появились поза минулої п'ятниці, коли Департамент сільського господарства ЗСА оголосив, що 150,000 тонн кукурудзи були продані „на невідому адресу". В минулому таке формулювання звичайно означало Совєтський Союз.

У СВІТІ

ІТАЛІЙСЬКА ГАЗЕТА в Міляно „Іль Маттіно" повідомила, що місцевий прокуратор має намір видати наказ на арешт Архиєпископа Пола С. Марцінкуса, американського прелата, який очолював ватиканський банк. Марцінкус тісно співпрацював з державним банком Італії „Банко Амброзіяно", який збанкротував в 1982 році через різні маніпуляції ватиканських й інших банків. Крім Архиєпископа П. Марцінкуса, прокуратура плянує заарештувати принаймні дві інші особи, прізвища яких ще не названі в інформації. У банкротстві банку замішані 23 особи, яким прокуратура закидує надуживання грішми, перекупство, нефахову льокацію грошей і загадкову смерть Роберта Кальві, директора банку і близького приятеля Архиєпископа Марцінкуса. Повішене тіло Кальві було знайдене під мостом в Лондоні в 1982 році. Ассошієйтед Пресс, покликаючись на італійські джерела повідомляє, що Архиєпископ Марцінкус вже знаходиться в тюрмі і що йому закидують співучасть у споневіренні грошей.

ПРИВАТНИЙ ЗБИРАЧ ФОНДІВ Джені Е. МекЛоглін заявила кореспондентам, що підполковник Олівер Норт був головною фіґурою і головним ініціятором збірки та розділення грошей на допомогові цілі антикомуністичного руху спротиву в Нікараґуа. Він також вдержував широкі зв'язки з головними командантами партизанських частин і домовлявся з ними про роди зброї, амуніції й іншого військового матеріялу, потрібного для ведення партизанської війни проти прокомуністичних сандіністів. Очевидно найбільше фондів для „контрас" давали консерватисти, які припускають, що ліберали використовують тепер Дж. МекЛоглін для своїх цілей у боротьбі проти Адміністрації президента Роналда Реґена.

ЛИВАНСЬКІ МУСУЛМАНИ-ШІЇТИ обвинуватили Сирію, що вона вислала військо до західньої частини Бейруту і воно там займається масакрами шіїтів та їхніх прихильників. Головна група мусулман-шіїтів так званих фундаменталістів устами своїх лідерів заявила, що сирійці мордують їхніх членів, симпатиків революційних перетворень в Ірані. Очевидно, головне командування сирійських військ в Ливані заявляє, що вояки тільки бороняться від нападів шіїтів і будуть це робити в майбутньому, якщо шіїти не перестануть нападати на військові частини.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ перевів 26-го лютого своє перше випробування атомової бомби під землею, після майже однорічної перерви, так званого мораторіюму, яке проголосив був генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов, який хотів склонити до цього кроку також Адміністрацію президента Роналда Реґена. Але ЗСА, які під час політики детанту відстали були з випробуванням і продукцією нуклеарної зброї, не хотіли погодитись на цілковите припинення. Совєтське пресове аґентство ТАСС повідомило, що випробування було переведене в околиці Семіпалятинська. ТАСС не подає ближчих деталів про саме випробування.

ДОВГОЛІТНІЙ МЕДИЧНИЙ „опікун" совєтських лідерів д-р Євґеній І. Чазов був назначений Політбюром на пост міністра здоров'я і замінив на цьому пості д-ра Серґея П. Бурєнкова, який пішов на емеритуру на 63-му році життя, — повідомило совєтське пресове аґентство ТАСС. Д-р Є. Чазов є лікарем-кардіологом і в 1985 році отримав Нобелівську нагороду миру як член Міжнародної спілки лікарів, які борються проти нуклеарної зброї. Деякі кола на Заході протестували проти надання Нобелівської нагороди для Чазова, бо він в 1973 році активно виступав і засуджував ідеї академіка Андрея Сахарова, відомого оборонця прав людини в СССР.

КОМІСІЯ ТАВЕРА ЗВЕРНУЛА УВАГУ НА ХАОС У ЗАКОРДОННІЙ ПОЛІТИЦІ ЗСА

Вашінґтон. — Комісія Павера, яку покликав до життя сам президент Роналд Реґен після викриття іранської афери, тобто продажу зброї, амунії і запасних частин режимові аятолли Хомені, який підтримує міжнародний тероризм в світі та перекинення великої частини фондів з тієї продажі на конто антикомуністичних повстанців в Нікараґуа, „контрас", хоч не мала змоги перевести за такий короткий час докладного слідства, звернула однак увагу на хаос принаймні у двох ділянках закордонної політики ЗСА і прикривання тієї справи самим Президентом.

Комісія, звітуючи у четвер, 26-го лютого ц. р., безпосередньо обвинуватила президента Р. Реґена, що він не зумів допильнувати справи продажу зброї для Ірану, подвійно свідчив, що не знав, а пізніше, що забув чи він підписував таке екзекутивне зарядження і, що не допильнував маніпуляції своїх найближчих співробітників, головно членів Крайової ради безпеки, зокрема віцеадмірала Джана Пойтдекстера, підполковника Олівера Норта і тодішнього директора Сі-Ай-Ей Вілліяма Кейсі. Очевидно, співвідповідальними є також шеф штабу Білого Дому Доналд Ріґен, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер і державний секретар Джордж Шульц, який хоч опонував до справи продажі зброї для Ірану пізніше, але своєчасно не поінформував лідерів Конгресу про цю, на думку комісії, непотрібну „трансакцію".

Члени комісії Тавера безпосередньо критикували поведінку Д. Ріґена за справу хаотичного полагодження іранської сфери та недбале звідомлення про цю справу перед представниками засобів масової інформації, які мали на меті боронати Президента, хоч про справу продажі вже було відомо з інформації в бейрутському журналі.

Головний дорадник Президента у справах Крайової безпики віцеадмірал Джан Пойтдекстер, який пізніше зрезиґнував з цього високого посту через іранську аферу і нелеґальне перекинення грошей для „контрас", зумисно іґнорував інших членів кабінету Р. Реґена, не інформував їх про детайлі продажі і зв'язки з „поміркованими" іранцями, а потім, спільно з Директотом Сі-Ай-Ей В. Кейсі, не зумів перевести фахового слідства, чи хочби поінформувати про детайлі генерального прокуратора Едвіда Міса.

Державний секретар Дж. Шульц і секретар Департаменту оборони К. Вайнберґер бажали відсепарувати себе від цієї афери, але це їх, на думку комісії Тавера, неоправдує, бо вони є співвідповідальними особами за формування і ведення закордонної та оборонної політики ЗСА. Їх обов'язком було перестерегти Президента, а навіть лідерів Конґресу про небезпеку трансакції з Іраном тимбільше, що він стоїть у війні з Іраком і його перемога над тією країною може цілковито змінити уклад сил на Близькому Сході.

Комісія Тавера почала працювати 1-го грудня минулого року і її очолив колишній сенатор, републіканець з Тексасу Джан Тавер і до якої входили ще колишній сенатор демократ з Мейну Едмунд Маскі та колишній дорадник у Крайовій раді безпеки ген. Брен Сковкрофт. Комісія Тавера не брала до уваги можливости судового оскарження, бо цією справою займатиметься спеціяльний прокуратор, Департамент справедливости і Конгресові комісії.

Президент Р. Реґен обіцяв докладно переступіювати звідомлення комісії Тавера, взяти до уваги її рекомендації і витягнути відповідні висновки. В тій справі Президент виступить публічно в наступному тижні.

СССР ПРОВІВ НУКЛЕАРНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Москва.—На пресовій конференції, яка відбулася в міністерстві оборони СССР, генерал-майор Ґелій Ботєнін повідомив репортерів, що в четвер, 26-го лютого, о восьмій годині ранку на підземному полігоні в районі Семипалатинська, Казахстан, був проведений нуклеарний вибух силою не більше 20 кілотонн.

Вибух був також зареєстрований на шведській сейсмологічній станції. Шведські спеціялісти визначили інтенсивність коливань земної кори в 5.5 за шкалою Ріхтера, що відповідає землетрусові невеликої сили. Передостанній совєтський нуклеарний вибух, проведений 25-го липня 1985 року, мав силу 5.3.

Всі центральні совєтські газети повідомили про проведене випробування, порушивши таким чином традицію, згідно з якою випробувальні нуклеарні вибухи вважалися державною таємницею.

За словами Ґ. Ботєніна, совєтський уряд погодився на проведення випробування з великою неохотою і лише тому, що Вашінґтон не приєднався до оголошеного Москвою мораторіюму. „Безвідповідальна політика Вашінґтону створила ситуацію, в якій ми не можемо більше дотримуватися оголошеного мораторіюму, — сказав Ботєнін. — Історична можливість заборонити випробування на вічні часи була упущена. Нас змусили піти на це наперекір нашій волі".

Ботєнін заявив, однак, що Совєтський Союз відновить мораторіюм, як тільки аналогічне зобов'язання буде прийняте З'єднаними Стейтами. „Ми пропонуємо переговори про повну заборону нуклеарних випробувань в будь-якій формі, в будь-який час і в будь-якому місці, розуміється при умові участи в них американської сторони",—підкреслив Ботєнін.

У вересні 1961 року за рішенням Нікіти Хрущова Совєтський Союз відмовився від спільного зі З'єднаними Стейтами більш як дворічного мораторіюму на нуклеарні випробування і за три місяці провів тоді 32 нуклеарні вибухи. Ботєнін заявив, що совєтські випробування надалі будуть мати обмежений характер і будуть проводитися лише на випадок екстренної необхідности з дослідницькою метою.

Згідно з досягнутою домовленістю на території Казахстану тепер перебуває не урядова американська сейсмологічна група, однак напередодні вибуху їй було сказано вилучити всю її апаратуру. „Ми дізналися про нуклеарний вибух лише зі совєтського радіо,—сказав каліфорнійський сейсмолог Джан Берґер в телефонічному інтерв'ю з Казахстану.—Совєтські офіційні особи заявили, що завтра ми зможемо знов включити свої прилади".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Східня Німеччина боїться Ґорбачова

Реторика Міхаїла Ґорбачова про реформи страшенне залякала його партійного однодумця, генерального секретаря німецької Комуністичної партії Еріха Гонекера. Він не боїться обіцянки Ґорбачова, що в Совєтському Союзі буде більша свобода, яка доведе тамошнє суспільство до стану „відкритого" суспільства, або що для підсовєтських громадян стане більша свобода рухів. Гонекер не боїться такого для Східньої Німеччини, бо там, у Східній Німеччині, все те заведено вже тому багато років. Тому у Східній Німеччині з усіх сателітських країн ще розмірно найбільший добробут і нема там цієї економічної кризи, яка силує Ґорбачова до реформ і диктує польському диктаторові Войцєхові Ярузельському мерщій наслідувати Ґорбачова. Те, що лякає Гонекера, це публічна обіцянка завести в СССР „демократичні" реформи і, як видимий знак тієї демократії — зреформувати традиційний характер „виборів", де представляється „виборцям" одного, призначеного Політбюром кандидата. Ввесь світ знає, що від жовтня 1917 року „вибори" в Совєтському Союзі є карикатурою виборів, бо „виборці" йдуть як барани до виборчих домівок і „голосують" на єдиного наказаного їм згори кандидата. Реформи такої системи Гонекер боїться, дармащо офіційна назва Східньої Німеччини це „Німецька Демократична Республіка" у відрізненні від Західньої Німеччини, назвою якої є „Німецька Федеративна Республіка".

На цю тему появилася першорядна стаття у „Крищен Саєнс Монітор" з 23-го лютого 1987 року п.з. „Східньонімецький лідер кривиться, коли совєтський лідер говорить про демократію". Стаття кореспондента того поважного американського щоденника зі Західнього Берліна звертає увагу, що розуміння демократії у Ґорбачова в Москві цілком інше, як у громадян Східньої Німеччини. Зараз за внутрішньо-берлінським „муром ганьби" є Західня Німеччина з тією демократією західнього зразка, як в Англії, Франції чи Америці. І мешканці комуністичної „Демократичної" Східньої Німеччини не розуміють демократії інакше, як вона є у демократичному світі. Тому заклики Ґорбачова, щоб переводити „демократичні" реформи підсовєтські громадяни приймають як фразу без ніякого реального значення, бож вони привикли вже до називання совєтської конституції „найдемократичнішою" у світі. Але це страшенно небезпечно для однопартійної комуністичної системи у Східній Німеччині казати її громадянам, що їм належить демократія, бо це тільки збільшило б тягу німців із Східньої Німеччини до злуки з Західньою Німеччиною. Адже масова втеча німців із окупованої совєтської східньої частини Німеччини на Захід спонукала до здвигнення згаданого „муру ганьби", щоб фізично припинити втечу. Західньоберлінські власті ведуть докладну статистику, скільки німців згинуло при спробі втечі на Захід: на мурі ганьби здвигнено по східньому боці стежні вежі із скорострілами.

Гонекера лякає реторика про заведення виборів з двома кандидатами. Ґорбачов напевно думає про таких двох кандидатів, що їх виставлятиме Політбюро і це була б звичайна комедія виборів, бо кожний з отих двох кандидатів усе одно підчинений партійній дисципліні. Не те у Східній Німеччині. У СССР Ґорбачов перевів таку чистку в Політбюро, що — бодай покищо — не боїться за свою владу. Він певний, що його „виберуть" знову. Але в Східній Німеччині Гонекер боїться, бо коли би були два кандидати — він і його суперник до влади Едвін Кранц — то виберуть Кранца, а не його.

Тайна добробуту у Східній Німеччині дуже проста: совєтська імперія веде закордонну політику експансії на всіх континентах світу плюс перегони у зброєнні з ЗСА. Це коштує вже не мільйони і більйони, а трильйони, вичерпує совєтські запаси сибірського золота і штовхає над пропасть банкрутства. Східня Німеччина не веде ніякої експансії, вона є пляцдармом совєтської окупаційної армії і вона боїться війни так само, як усі країни, яким грозила б руїна у добі атомової зброї.

Отож настала така ситуація, що в західньому світі, зокрема в Америці ліво-ліберальні „пісніки" захоплюються перспективою демократизації Совєтського Союзу. Парадоксально — в комуністичних сателітських країнах такого захоплення нема. Є страх, що демократизація принесе кінець тамошнім диктаторчикам.

Юрій Р. Рибак

ІЗ ПРОБЛЕМ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРОФСПІЛОК

Задержати повну об'єктивність — це не легке завдання, коли слідкувати за співвідношенням поміж профспілками та працедавцями. Коли ж так прислухатись цій чи іншій стороні, то властиво кожна з них має своє оправдання старатись здобути якнайкращу позицію під час контрактових переговорів. Теж не можна сумніватись у позитивність існування профспілок, бо вони таки зуміли поліпшити умовини праці, добились охоронних законів і піднесли життьовий стандарт робітника. Це все, однак, вони зробили тільки для добра свого членства, а не для суспільности у діяспорі, яка остаточно покриває кошти і буває найбільш пошкодована, коли приходить до конфронтації між працедавцем, а профспілкою... але це інша тема.

Після останніх 50-ох років діяльности зорганізована праця у ЗСА не може спочити на лаврах успіхів, бо обставини створюють нову ситуацію за ситуацією. Тут джерело нових проблем, на які треба знайти бодай тимчасову відповідь.

У нинішньому жорстокому світовому кліматі конкуренції американські фірми змушені шукати за рятунком і знаходять його у формі партнерства зі своїми працівниками. Цікаво, що це є ідея на яку півстоліття тому керманичі не погоджувались з провідниками праці. А нині?... Нині виглядає дещо інакше. Виглядає, що якраз провідники спілок не дуже тим захоплюються.

Можна теж завважити, що корпоративна стратегія стає популярнішою у приміненні т. зв. „уникання профспілок", себто переносин фабрик у місця, де вплив зорганізованої праці менший, де не потрібно придержуватись архаїчних, непродуктивних її обрахувань. А як довго ціна робітника менша і зорганізованість праці ліберальніша, організують допоміжні продукційні одиниці в індустрійно нерозвинених країнах. Тому і не диво, що коли на території ЗСА виробництво меншає, то це має вплив на членство. Ось останнє десятиліття виказує, що воно впало з 25 до 16 відс. усіх працюючих поза фармами.

На зменшення членства безперечно вплинула теж дереґуляція летунських ліній та транспорту вантажними автомашинами, бо постають малі підприємства, де працівники не зацікавлені зорганізуванням. На структуру членства спілок впливає теж постійна зміна, яка передбачає, що вкоротці жінки осягнуть дві третини цілости, а ділянка услуг забиратиме 90 відс. усіх новостворених праць. З тим фактом спілки мусять погодитись і випрацювати нові методи приєднування членів тим більше, що двотисячний рік ставить свої вимоги.

Знавці проблеми праці в ЗСА остерігають, що в тому часі країна може прямувати у сторону зменшеної економічної сили. Це, однак, не мусить здійснитись, коли робітник завчасу поверне до наставлення у минулому, а саме творчої пристосованости. Теперішній занепад у спонуці до праці приписують вихованню нової ґенерації, що неприготована до найбільш основної умілости, а до цього багатьом бракує „надхнення", бо позбавлення традиційних вартостей динамізму і непересічної майстерности — характеристичних рис робітництва в історичному минулому.

Розвій більш продуктивного і динамічного робітничого потенціялу можливий тільки тоді, коли країна виявить охоту пристосуватись до змінливої економіки. Поодинокі особи мусять набути нове вміння, навчальні інституції мусять відповідно виховувати з наголосом на майстерність. Бизнеси мусять переставитись на нову технологію, а профспілка та фірма мусять знайти нові стежки, що ведуть до спільної цілі... Знайти спільну мову і підпорядкувати власні інтереси для добра загалу — задержавши оптимальні можливості для себе, це складна а заразом цікава і практична програма, що її у найближчих роках мусить розв'язати той, хто дає працю і той хто її репрезентує.

А покищо, на думку деяких знавців, не можна сказати, що профспілки вже пережились. Вони ще далі мають своє значення. Причина — лише у новій методі підходу до розв'язки проблеми, бо ще далі потрібно побільшити заробіткову ставку для найнижчого заробітку; забезпечити постійність зайняття тим, що працюють у ділянці услуг; здобути можливість переходу на вищі позиції і кращої винагороди для етнічних меншин.

Існує погляд, що незалежно від старань організаторів праці спілки тратять популярність із кожною новою ґенерацією робітників. Сильний удар відчує зорганізована праця, коли діти теперішньої робочої кляси стануть у ряди своїх батьків, вони бо виявляють найменше зацікавлення до профспілкової ідеї зі всіх дочасних ґенерацій в історії Америки!

Леґендарний провідник робітників Фил Мирри ще у 1940 році писав, що сила де вона б не була не може на довгу мету відокремлюватись від відповідальности. Коли робітничий рух не зуміє розвинути потрібне зрозуміння відповідальности тоді альтернатива збільшить напруження і лють відносно заробітків, годин і умовин праці. Це зредукує можливість для конструктивного примирення і спільноти інтересів між управлінням підприємства та представниками профспілки.

Отже суть проблеми не змінилась тільки змінились люди і обставини.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про великопосні міркування

Були часи, коли Великий Піст справді був періодом застанови над нашим життям, періодом, коли ми відмовляли собі не лише їди, але також старалися зробити щось доброго — одним словом ці шість тижнів перед Великоднем були таки інакші та давали нагоду до іспиту совісти.

Але ті часи вже давно минули, а ми сприйняли всі полегші, які впровадила Церква у великопосні практики, як можливість звільнитись також із тих моральних вимог, які ми колись собі ставили. А може тепер взагалі інакші моральні критерії й інакший спосіб думання усіх людей?

Чомусь пригадується нам підслухана раз розмова двох глибоко віруючих старших віком чоловіків. Вони аналізували усі зміни, які зайшли за їхнього життя у відношенні до релігії і вкінці одноголосно ствердили, що либонь багато „цікавого" в житті втратили тому, що їхня молодість проходила у часах гостріших законів.

Але тепер наша молодша ґенерація уже не потребує навіть так думати, бо вона не мала ніколи таких вимог, а їхнє життя проходить так свобідно як вони його собі укладають. Отож, початок Великого посту тепер ніяк не відзначається від інших днів і давні практики нікому не цікаві. Єдиною різницею є хіба те, що закінчився карнавал і що вже на сторінках нашої преси не роїться від повідомлень про забави, балі та дебюти. Нема де правди діти, українська громада бавилася у тому карнавалі широко і гучно. Це зовсім правильно, бо не можна лише сидіти і сумувати та ходити на Панахиди — молодість має свої права і радість та забава мусять бути завжди рівноважником до всіх сумних подій, яких життя нам не щадить, а вже зокрема не щадило в останньому році. Є, однак, одне „але" над яким може добре було б застановитися саме тепер, коли ми повинні підготовлятися психічно до іспиту совісти. А тим „але" є питання чи аби це наше чергове покоління, що тепер стоїть у силі життя та виводить у товариський світ своїх дітей не перенаголошує свого матеріяльного добробуту, який так виразно можна було бачити у останньому карнавалі? Чи не видано непотрібно надто багато гроша на убрання, готелі, їду і пиття?

Ні, не думайте шановні читачі, що хотіли ми бачити усі наші чарівні та молоді жінки в ролі бідних попелюшок, але астрономічні ціни деяких суконь, щоб лише „показатися" таки не були доконче потрібні для доброї забави та молодечого захоплення.

Ми ніколи не були економістами і не вміємо подавати статистичних даних, але було б цікаво обрахувати скільки тисячів долярів віддано в цьому карнавалі у чужі руки — власників крамниць і готелів і що можна б було за половину із тих грошей корисного зробити.

Розуміється, скажуть читачі, що видатки на забави — це особиста та інтимна справа кожної людини, яка нікого іншого не обходить — але тут знову маленьке „але". Якось так складається, що більшість тих, які так щедрою рукою видавали гроші у карнавалі аж ніяк не є так щедра, коли йдеться про теперішні пекучі потреби нашої спільноти. На це мають вони десятки різних оправдань. Може б, однак, тепер в часі Великого посту подумати їм про цей факт щиро та запитатися своєї совісти чи ці оправдання справді переконливі?

О—КА

Володимир Барагура

РЕҐІОНАЛЬНІ ЗБІРНИКИ — ДЖЕРЕЛО ПІЗНАННЯ УКРАЇНИ

Хоч на перший погляд воно могло б виглядати на протиріччя, то справді це підтверджений факт, що на поселеннях маємо змогу пізнати Західні українські землі нашої батьківщини краще ніж це було можливе під час нашого там перебування. Цим джерелом пізнання є реґіональні збірники, що охопили вже майже цілу територію Галичини та подекуди Буковину й Волинь.

Бувши на рідній землі, ми сприймали це як явище нормальне, звичайне, буденне, самозрозуміле. В основному ми були ознайомлені головно з місцем нашого постійного перебування у сучасному нам етапі його життя й розвою. Інші частини нашої батьківщини були нам відомі в загальних обрисах. Їх життя пізнавали ми здебільша з преси, чи з випадкових інформацій. Життьові умовини не дозволяли нам побувати в інших околицях нашої вужчої батьківщини, а друкованих джерельних матеріялів монографічного типу було обмаль.

Ситуація змінилася докорінно коли ми вийшли на еміґрацію через злощасну необачну коляборацію альянтів із совєтами, яка продовжується й сьогодні на радість, втіху й на користь большевикам, а на загибель незрячого й наївного Заходу. Причин, які викликали непоборне бажання й невтишну тягу зібрати джерельні матеріяли про свою вужчу батьківщину, про свій реґіон, про свою околицю, про місце свого проживання будь воно місто, містечко, чи село, було декілька. Психологічно найважливішою була невгамовна туга за рідною землею, за залишеною родиною, земляками, стилем життя і свідомість, що немає надії на зміну становища.

Друга причина - це притаманне людській вдачі бажання залишити по собі наслідця, зібрати, утривалити й передати майбуттю наше минуле, наші здобутки, досягнення матеріяльні, духові, інтелектуальні.

Третя причина — це свідомість і почуття відповідальности за те, щоб відкинути незгідне з правдою зображення окупантом життя в нашій батьківщині під кутом зору російського імперіялізму і доктрини комунізму-большевизму, яких він дошукується не тільки в нашій сучасності, але й у раніших часах.

Постанню реґіональних збірників сприяли теж кращі обставини на місцях поселення — джерельні матеріяли, догідні видавничі умови, зокрема наявність фінансових засобів. Знайшлися теж кваліфіковані люди доброї волі, які з посвятою взялися за цю кропітку працю. І хоч реґіональні збірники мають свої недостачі й недотягнення, все таки перші кроки зроблені, шлях простелений, матеріял для майбутніх дослідників підготований.

Ці збірники творять поважну бібліотеку, свого роду спеціяльну неоцінненну енциклопедію для всебічного пізнання рідної землі від найдавніших часів по кінець Другої світової війни й нашого виходу на еміґрацію в усіх аспектах — географічному, топографічному, топонімічному, археологічному, історичному, національно-політичному, суспільно-громадському, культурному, економічному, релігійному.

Залишається ще неопрацьованими кілька реґіонів, але є надія, що ця прогалина буде незабаром виповнена, бо деякі нові землячтва є в процесі праці над охопленням своєї території збірниками. Зокрема відчувається потреба збірника про центр, про серце, мозок і душу нашого національного життя — Львів і Львівщину. Бо хоч про саму столицю Галицької волости є вже кілька збірних праць, то околиці Львова це зовсім неопрацьовані. Та й дотеперішні праці про Львів не вдоволяють, зокрема немає в них підкресленої його провідної ролі в житті Галичини. Адже на Львів були звернені очі всіх наших провінційних осередків і околиць, зі Львова променіла на всю Галичину творча наснага, йому припала керівна роля в цілості нашого національного життя в усіх його різновидах. Львів був осідком наших князів, колискою культури, науки, літератури, мистецтва, вузловим торговельним шляхом, центром зв'язків зі світом, остоєю нашого церковно-релігійного життя. Централі всіх наших установ, товариств і організацій містилися у Львові, в ньому збігалися і з нього розходилися наче нерви в живому організмі всі нитки нашого організованого життя. Тут після довгих років неволі замаяв державний прапор свободи, тут лилася кров наших воїнів, тут скрипіли шибениці від мертвих тілом, але непоборних духом національних героїв.

Тому треба привітати ініціятиву опрацювати під цим кутом історію Львова і Львівщини, використовуючи вже наявні збірники й матеріяли з циклу доповідей про Львів в Науковому Т-ві ім. Шевченка. Зокрема відрадне явище, це приготування створити реґіональний комітет для видання всехоплючої монографії про Львів під кутом його провідної ролі в житті не тільки Галичини, але й у жит-

(Закінчення на стор. 4-ій)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

В ІМ'Я ПРАВДИ

У „Свободі" з 12-го грудня 1986 року у згадці в десяту річницю смерти проф. д-ра В. Плюща, яку написав д-р П. Пундій, я дочиталася, що проф. Плющ створив у Львові при вул. Театинській туберкульозний інститут і був першим директором. Мене то дуже здивувало і тих, що ті часи пам'ятають.

Не пам'ятаю, як називалася та вулиця за Польщі, де був туберкульозний диспансир, що став базою філії Українського туберкульозного інституту з Києва, зорганізований проф. Плющем.

Є загальновідомо, що комплекс будинків при вул. Театинській за большевицької окупації зайняло НКВД, і там не було туберкульозної установи. Щойно за німецької окупації з ініціятиви бл. п. проф. Панчишина і д-ра Барвінського, який у тому часі був начальником відділу здоров'я у Львові, бл. п. д-р Тома Воробець, мій муж, заснував туберкульозний інститут і був першим директором до виїзду у липні 1943 року, а відтак головою був д-р Чемерис. Працювали там лікарі: проф. Горнунг, С. Бережницька, Манацький, Медвецький і інші.

В ім'я правди, поваги УЛТПА і пам'яті мого мужа почуваюся до обов'язку написати це спростування.

**Софія Воробець
з дітьми**
Чикаго, Ілл.

Василь Ленцик

„РУСАЛКА ДНІСТРОВА" ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ

II.

Він радів, що на Великій Україні зачалось національне відродження і тому вислів дав віршом „Побратимові":

„Аж мило згадати, як то серце б'ється,
Коли з України руська пісенька
Так мило, солодко, около серця в'ється".

Любов до рідного народу до його мови, що її тоді нехтувано навіть в проповідництві, спонукало Шашкевича до започаткування голошення проповідей українською народною мовою. Уже, як студент третього року богословії, Маркіян Шашкевич виголосив проповідь в архикатедральній церкві св. Юра у Львові в день Покрови 13-го жовтня 1836 року. В той же сам день два його товариші: Юліян Величковський виголосив проповідь по-українськи в церкві Успення (Волоській при Руській вулиці), а Микола Устіянович — в церкві Параскевії (св. Пятниць). Тоді коли голосились майже усюди проповіді польською мовою, виступ Маркіяна Шашкевича та його товаришів, мав величезне значення для дальшого розвою національної свідомости серед галицьких українців. Маркіян Шашкевич продовжував голосити різні доповіді серед питомців українською мовою. А любов до своєї рідної мови він висказав в окремому вірші тими словами:

Руська мати нас родила,
руська мати нас повила,
руська мати нас любила:
Чому ж мова єй не мила?
Чом ся нев встидати маєм?
Чом чужую полюбляєм? ...

Слова оцього вірша були актуальними тоді на рідній землі, але вони і тепер, коли пишем оці рядки, є також атуальними серед українців на поселеннях. Чомусь і тепер забувається свою рідну мову і чомусь полюбляється не свою, а чужу мову, хоча потрібну в щоденному житті. Знання більше мов ніколи ще нікому не зашкодило і треба знати і то добре мову країни свого поселення, але ніколи не треба забувати своєї рідної матірної мови. Маркіян Шашкевич, оцей слабкого здоров'я священик, син Західньої України своїм пламенним словом закликав своїх братів Галицької України любити все що рідне і тим дав він почин до розбудження національної свідомости, до початків української літератури на народній мові, словом він став Пробудителем Галицької України. Без його виступу, без випуску „Зорі" та „Русалки Дністрової" годі собі уявити „Головну Руську Раду" в 1848 році, та „З'їзд Руських Вчених" з жовтня того ж самого року.

Згадуючи „Головну Руську Раду", оцей немов перший український парлямент в часі „Весни Народів", учасник того збору о. Омелян Огоновський так пише: „Більше як 300 Русинів, людей духовних і світських, зібралось того дня о год. 6-ій вечором в кімнаті консисторській у св. Юра. Наперед віддано честь заслугам Маркіяна Шашкевича, що був першим просвітителем Руси в рідній мові. Згадано того славного мужа освящено той збір патріотів руских, котрі дорогий заповіт Маркіяна хотіли сповнити запопадливим трудом около добра земляків".

Під час „З'їзду Руських Учених" згадав тепло заслуги Маркіяна Шашкевича його молодший товариш о. Микола Устіянович: „Хто не знає барви цвіту і воні/запаху тої літоросли золотобережної України? Той най прочитає незабвенного нашого М. Шашкевича". Хоча Маркіяна Шашкевича не стало між живими (він помер 7-го червня 1843 р.) то його дух, його ідеї залишились між його земляками. Вони стали рушійною силою в заложенні „Просвіти" (1868 р.) та Наукового Товариства ім. Шевченка (1873). Без Пробудителя Галицької України та його „Русалки" годі собі уявити боротьбу за українське шкільництво, за український університет та змагання за свою соборну Україну. Сергій Єфремов у своїй Історії Літератури так оцінює появу „Русалки" та її всеукраїнське значення: „Русалка" зробилась вістункою нового письменства в Галичині, а Шашкевич першим письменником отого нового письменства, тим живим мотором, що прилучив закордонну Україну до всеукраїнського національного руху

Гарно заслуги Шашкевича схарактеризував Богдан Лепкий тими словами: „Поезія Маркіяна Шашкевича була не йно в його писаннях, але й в учинках. Він перший вивів нас, галичан з зачарованого галицького кола поза галицькі рогачки на широкий шлях українства" ... „Для Галицької України зробив те, що роблять генії для свого народу — вказав нам шляхи поступу". „Русалку" високо цінив наш геній Тарас Шевченко, яку він читав в 1843 році, перебуваючи в Платона Лукашевича, який в 1839 році в переїзді через Львів, привіз „Русалку Дністрову" на Східню Україну

Хоч цензура спершу не допустила „Русалку" до Галичини, то все таки яких понад 100 примірників дісталось в Галичину, а решта вже після 1848 року. Тоді було надруковано всіх тисячу примірників і ця невелика розміром книжечка збудила, як пише Максим Рильський — національну свідомість. Ідеалами М. Шашкевича руководились також і перші піонери нашого життя на терені Америки о. Іван Волянський, о. Григорій Грушка та інші.

Варто під кінець оцього відзначення появи „Русалки Дністрової" та її ідейного творця Маркіяна Шашкевича навести слова Слуги Божого Митрополита Кир Андрея Шептицького, що їх він виголосив над гробом Шашкевича 5-го листопада 1911 року з нагоди 100-ліття народин Будителя Галицької України: „Рідко кому дано, — говорив Митрополит, — в довгі літа по смерті збирати довкола свого гробу представників цілого свого народу. Великі заслуги, великий талант, навіть великі діла на те не вистарчать. І великих людей могили коротко по їх смерті присипає порох забуття — а цієї могили не забуде нарід довгі століття, бо збирати буде його біля неї велика ідея, що перед роками була могучим товчком цілого нашого відродження, а днесь є для нас і навіки остане криницею живої цілющої води, що зрошує лани нашого церковного і народного життя і все відсвіжує зелень надії на будуче".

Кінець.

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ!

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Незабутньої БАБУНІ

бл. п.

МИХАЙЛИНИ ЧАЙКОВСЬКОЇ

складаю в її пам'ять
ДВІСТІ ДОЛЯРІВ
на ФОНД ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА в УКРАЇНІ,
Гарвардський проєкт УНІГУ

МАРТА ТАРНАВСЬКА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Невіджалуваної
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУСІ

бл. п.

ЮЛІЇ ЗАРИЦЬКОЇ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в Чикаґо, Ілл.:
в катедрі св. о. Миколая
в четвер, 12-го березня 1987 р. о год. 8 ранку;
в соборі свв. Володимира й Ольги
в суботу, 14 березня 1987 р., о год. 7:30 ранку
в церкві Пресвятої Богородиці;
в Люрді в місяці березні

Про молитви за душу Покійної Юлії просять:
муж — МИКОЛА
дочка — ОКСАНА з мужем МИХАЙЛОМ
внучки — ГАНУСЯ і КАТРУСЯ
і Родина в Україні

З глибоким сумом повідомляємо Українську Громаду, що 21-го лютого 1987 р. на 80-му році життя помер

св. п. генерал

Петро Григоренко

Безстрашний борець за людські й національні права в СССР, один із засновників Української Гельсінкської Групи і голова Закордонного Представництва тої ж групи, в'язень совєтських тюрем і „психушок".

ПОХОРОН в суботу, 28-го лютого 1987 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного у Бавнд Бруку, Н. Дж. о год. 12-ій вполудне.

•

Опечаленій Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття:

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Політична Рада ОУН(з)

НОВОРІЧНЕ ПРИВІТАННЯ

Слава Дажбогу! *Слава Україні!*

СВІТОВА СВЯЩЕНИЧА РАДА
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ ВІРИ

вітає

усіх Українців з новим Українським Національним Роком першого березня і бажає усім всього найкращого в новім наступнім році.

Наші предки багато тисяч років святкували новий рік в березні — та чужинці духовні і фізичні поневолювачі українського народу заборонили нам святкувати наші національні свята і мати свою національну віру, яка навчає нас українців:

любити своє рідне українське національне, шанувати, возвеличувати, знати і боронити своє українське національне краще ніж чуже.

Жити своєю національною мудрістю, яку написали нам наші святі національні пророки Т. Г. Шевченко, Л. Українка та І. Франко, шанувати тих чужинців, які шанують нас українців і виганяти з України тих, хто поневолює нас.

Нехай в наступнім новім році ми піднесемо нашу національну свідомість, що є запорукою нашого успіху в боротьбі за волю України.

Березень, Першого 10.987-го Українського Національного Року
Ню Йорк, Лос Анджелес, Торонто

У ПЕРШУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої і Найдорожчої
ЖІНКИ, МАМИ, БАБЦІ І СЕСТРИ

бл. п.

МАРІЇ ГАРМАТІЙ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в українських католицьких церквах:
св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
5-го березня 1987 р. о год. 6:45 ранку;
Непорочного Зачаття ПДМ в Маямі, Фльорида,
8-го березня 1987 р., о год. 10-ій ранку;
св. Миколая у Вотервліт, Н. Й.,
25-го березня 1987 р., о год. 9-ій ранку

Просимо згадати Покійну у своїх молитвах!

В глибокому смутку:
чоловік — ПАВЛО
син — д-р МИРОН з дружиною ЛІДОЮ і дітьми МАРКОМ, НАДІЄЮ І СТЕПАНОМ
дочка — МАРІЙКА БОЙЧУК з чоловіком ОРЕСТОМ і дітьми АДРІЯНОЮ, ЛІДОЮ І ЛЯРИСОЮ
брат — ДМИТРО КУЗІВ з дружиною СІЛЬВІЄЮ і дітьми КВІТКОЮ та ОЛЕСЕМ

Генерал

ПЕТРО ГРИГОРЕНКО

не живе!

Керівник Української Гельсінкської Групи помер 21-го лютого 1987 р. в ЗСА на 80-му році життя. Відійшов у Вічність український генерал Совєтської Армії. Народився 16-го жовтня 1907 р. в селі Борисівці, Запоріжжя в Україні. Він був один з тих, що до коріння прослідив Кремль і здер з нього фальшиву червону маску за якою крилася імперія. Як визначний генерал в ім'я правди пірвав з ідеалами марксизму-ленінізму і очолив український десиденський рух, щоб на руїнах імперії будувати вільне життя Україні, поневоленим народом та всім тим, хто боровся за свою волю у гідності. 28-го лютого 1987 р. генерала Петра Григоренка поховано в Українському Пантеоні Бавнд Бруку, Н. Дж.

Спи, Пане Генерале, в чужій привітній землі. На зов дзвонів св. Софії столиця України Київ забере Тебе і будеш там вічно.

Світова Команда Союзу Ветеранів Українського Резистансу

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ І ВДЯЧНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ.

З глибокою вдячністю і пошаною інформуємо українську спільноту в діяспорі про **доброчинність св.п.о. Ярослава Тростянецького**, і про **Постійний Степендійний Фонд (ПСФ) в Його імені при Фундації** УВУ в Америці.

При кінці вересня минулого року **св.п.о. Ярослав — ще тоді в повній силі і плянів для служіння українській церкві і народові,** — на передодні переїзду на нову парафію **пожертвував на фундацію УВУ 100 тисяч дол.** з відповідними умовами і тим самим створив при Фундації УВУ **свій ПСФ.**

30-го жовтня м.р. о. Ярослав несподівано відійшов у вічність, залишаючи багато нездійснених плянів зплеліяних у надрах Його щирої української душі.

Св.п.о. Ярослав постійно цікавився вихованням молодої зміни, **зокрема студіями українознавства. У своїх листах** до Фундації УВУ нераз **підкреслював** вагоме **значіння українознавства** для **провідних кадрів. Він** високо **цінив** працю фундації **УВУ** і не тільки сам **став її меценатом,** але і других **заохочував до жертвенности на працю фундації. Він вірив,** що **Український Вільний Університет**, — це українська незалежна від чужих чинників, самостійна і **всенаціональна науково-виховна твердиня,** джерело і кузня виховання **провідних кадрів і молодої зміни. Інституція** яка на **протязі 65 років** існування видала десятки науковців, **була початком,** або **своїм професорським** складом чи **випустниками** внесла поважний вкпад в усі **ділянки української науки** і суспільно-політичного і громадського нашого буття. **Він** глибоко **був переконаний, що УВУ буде таким, яким ми схочемо щоб він був, на що нас стати, що ми як національна спільнота варта.**

Згідно з його волею із зложеної суми після його смерти **20 тисяч розділено на три інші українські установи. 80 тисяч дол.** стали основою **ПОСТІЙНОГО СТИПЕНДІЙНОГО ФОНДУ ім. о. ЯРОСЛАВА ТРОСТЯНЕЦЬКОГО при Фундації УВУ. Щорічно** із процентів цього фонду, **згідно** з його бажанням, **будуть** приділені стипендії на **студії українистики** в УВУ, для **„священників, семінаристів, кандидатів на священиків, монахів і монахинь з різних монаших чинів Українського Католицького Віровизнання,** які схочуть підвищити своє знання з українознавчих предметів: **— історії, географії, мови, літератури". Це перший того роду** при фундації фонд, величний і практичний, та зобов'язуючий **фонд українського священика — патріота.**

Фундація УВУ що річними стипендіями і Богослужбами буде вшановувати **цю прикладну українську людину,** патріота, громадського діяча і священика, яка все своє життя, труд вміння і майно **віддала на службу українській громаді в діяспорі.**

Отець Ярослав Тростянецький, його ідея і змаг через ПСФ **буде вічно жити** не тільки в серцях **стипендистів,** але через них в **пам'яті українського народу. Своїм розумінням** проблем і потреб **української діяспори,** любов'ю, працею, жертвенністю і патріотизмом — **став світлим прикладом до наслідування.**

Щиро вітаємо наших достойних членів фундаторів які постійно розбудовують свої ПСФ при фундації УВУ, саме: **панство І. С., Михайла Пирського, Михайла і Марію Іваськевич, Миколу Поповича, Якова Шеґрина, і інж. Софію Гаєвську; членів меценатів і добродіїв: Мирославу Савчак, Михайлину і Михайла Баран, Остапа і Стефанію Порайко, Марію Бакалець, мґр. Марту Савчук, Василя і Пелегію Кучкуда, Романа Вомпеля, Михайла Кладочного, Юрія Мицака і Клавдію Салюк.**

Зокрема щиро вітаємо нових членів добродіїв, а саме **Михайла Смайлі, Корнелю Кучму, мґр. Мирона і Галю Утриско** і **д-р Богдана і Йоанну Цегельських.**

Щиро і дружньо вітаємо нових членів фундації а саме **Павліну Мазяр, Віру Танасійчук, Петра і Лідію Яців, Володимира Паращука, Григорія** і **Теодору Цебрій, д-р Романа і мґр. Марію Борковський, д-р Павла і Ірену Джуль, Романа Рака, Ореста Небеша** і **десятки нових членів** прихильників і **сотні постійних** і **нових жертводавців** на українську науку, на стипендії для молоді і рощення нової зміни при **допомозі фундації УВУ**.

Св.п.о. Тростянецький, Ярослав **80.000.00 (80.500.00)**
Панство І. С. зложили 512 уділів — стаків на суму **20.575.00**
Іваськевич, Михайло і Марія **5.000.00 (20.000.00)**
Шеґрин, Яків, **2.000.00 (12.000.00)**
Інж. Гаєвська, Совія **1,100.00 (11,100.00)**

ВЕРЕСЕНЬ-ГРУДЕНЬ 1986

ПО 1,000.00 зложили:
Пирський, Михайло **(24,550.00);** Попович, Микола Канада **(18,005.00);** Порайко, Остап і Стефанія **(2,460.00);** Смайлі, Михайло **(1,400.00).**

ПО 500.00 дол. зложили:
Корженьовський, Іван і Юрій; Кучма, Корнеля **(1,005.00);** Мазяр, Павліна **(500.00);** Мицак, Юрій **(1,650.00);** Савчак, Мирослава **3,550.00;** Танасійчук, Віра **(510.00);** мґр. Утриско, Мирон і Галя **(1,025.00);** д-р. Цегельскі, Богдан і Йоанна **(1.000.00);** Яців, Петро і Лідія **400.00 (505.00);** Балабан, Володимир і Галина **300.00 (1,400.00);** Таращук, Володимир **300.00 (550.00);** Баран, Михайло і Михайлина **250.00 (3,105.00);** мґр. Боднарчук, Ярослав і проф. д-р. Наталія **250.00 (850.00).**

ПО 200.00 дол. зложили:
Дячук, Ярослав і Анна; Кучкуда, Василь і Пелагія **(1,500.00);** мґр. Савчук, Марта **(1,700.00);** Цебрій, Григорій і Теодора **(660.00);** д-р. Стрільбицький, Олександер **150.00 (1,805.00);** д-р. Темницький, Юрій і Софія **150.00 (800.00).**

ПО 100.00 дол. зложили:
Бакалець, Марія **(2,030.00);** д-р. Борковські, Роман і мґр. Марія **(580.00);** Васьків, Осип і Марія; Вісьорек, Михайло і Марта; Вірстюк, Франко і Олена; Вовк, Олександер і Йоанна **(608.00);** Вомпель, Роман **(1,255.00);** проф. д-р. Гаврилишин, Богдан і Лєна (Швайцарія); д-р. Гайда, Ігор і Рома, Дудра, Дарія; д-р Джуль, Павло і Ірена **(525.00);** Заліський, Антін і Ольга **(610.00);** Іскрижицький, Валентин і Елізабет; Качала, Мирослав і Марта; інж. Качор, Богдан і Ірена, Кий, Мирослав і Ляриса; Кладочни, Михайло **(1,230.00);** інж. Когут, Ігор і д-р Любомира; д-р Кудрик, Олег **(800.00);** Козак, Ігор і Анісія, Коруд, Василь; Костів, Семен і Ірена; Купинич, Мирослав і Зеновія; Кульчицький, Андрій; Макар, Іван **(680.00);** Мартинюк, Володимир і Ольга; д-р. Мацюрак, Андрій; Мацьола, Семен; Мисак, Василь; Новошицький, Дмитро; д-р. Олійник, Степан; Паньків, Володимир; Пилишенко, проф. Володимир і Ірма; д-р Попель, Юрій і Наталія; Рак, Роман **(500.00);** д-р. Стахів, Ярослав і Джоан; д-р Тимків, Степан і Тамара; Укр. Фед. Кред. Коопер. Самопоміч в Рочестер Н.Й. **(925.00);** Ходновські, Нестор і Марія; д-р Филипчак, Борис і Ірена Дибко-Филипчак; Чорнобіль, Андрій **(910.00);** д-р. Чубатий, Володимир і Анна; д-р. Шкільник, Володимир і Надія; д-р Крохмалюк, Любомир і Стефанія **75.00.**

ПО 50.00 дол. зложили:
Гук, Михайло; Доскочинський, Василь і Евгенія; Демків, Іван і Марія; Держко, Евстахій і Ірена; Домбчевський, Роман і Люба; Іваницький, Роман і Лєна; Клюфас, Микола (Канада); Коссак, Олександер і Неоніля; проф. Лобай, Іван і д-р Галина; Модрицький, Мирослав і Гелен; Місьонґ, Пилип і Олександра; Небеш, Орест **(500.00);** Новак, Ірена; Новак Юрій; д-р. Очеретко, Ярослав і Соня; Панкевич, Михайло Панков, Петро і Левка; Пелачик, Микола і Софія, д-р Петришин, Володимир і Гелен, д-р Прокоп, Мирослав і Люба **(705.00);** д-р. Рибчук, Богдан і Марія; Романюк, Евген Салюк, Клавдія **(1,225.00);** Сидір, Ярослав і Марта, проф Степаненко, Микола і Галина; Ступарек, Евдокія Тратчук Аркадій; д-р Фольварків, Оксана, Яровенко, Вадим і Марія Козак, Ярослав і Калина **40.00;** Годчак, Антін **37.78;** Костик Степан і Надія **35.00;** Рокіцький, Едвард **30.00;** д-р. Грушка Мирослав і Елсі **30.00.**

ПО 25.00 дол. зложили:
Баклей, Джон і Стефанія, Басько, Дмитро і Люба, Бахір Василь; Безушко, Анджеля, Білан, Іван і Марія, Благий Іванна; Боднарські, Зенон і Марія, Боївка, Михайло і Ксеня Бойковський, Ростислав, Болонний, Петро і Анна, д-р Бровінс, Володимир і Зеновія, Васьків, Іван і Розмері Винник, Іван і Софія; Вісльоцький, Іван, Гайдучок, Іван і Ева, Галаган, Борис; Гімка, Павло і Геррієт, Гнатишин, Антін і Текля; Григорчук, Лев і Лінда, Голютяк-Галик, Стефан і Анна; Глух, Роман і Валентина, Гринів, Іван, д-р Грицеляк, Юрій; Гуссар, Стеля; д-р Ґелета, Ярослав, Ґеррет, Василь і Анна; Ґут, Іван і Анна; Держко, Евстахія, Децкий, Микола д-р Дзядів, Роман і Оля, Джюба, Корнель і Емілія, Дибик, Ярема і Наталія, о. діякон, д-р Мирон Кач, Домащук, Богдан і Марія Анна; Душник, Марія, Ждан, Степан і Ірена, Заставний, Лука і Шерлей; Захар, Володимир, Захарко, Григорій Іванчук, Іван, проф Іванчук, Ярослав і Стефанія, проф Каменецький, Ігор і проф Христина, Кап, Петро і Бірута Качай, Ярослав; Керницький, Роман і Ольга, Климко, Мирослав і Галина; Кобилецький, Володимир, Козіцький, Володимир і Анна; інж. Кордуба, Дам'ян; Конрад, Анна д-р Кострюб'як, Дмитро і Дарія, Костюк, Григорій і Марія, Кравець, Юрій; Кукла, Йосиф і Марія; д-р Кушнір, Юрій і Віра; Лешик, Микола; Лозинський, Марія, Лотоцький Михайло і Гелен, Лукіянович, Філярет і Наталія д-р Макаревич, Іван і Наталія, Макогон, Іван і Евгенія Маркусь Теодор; Марчуха, Петро і Анна, Масінець, Лідія, Матійцьо Михайло; Мацьків, Василь і Ніна, Мечник, Петро і Оля, Миць, Олександер і Оля, Мізюк, Онуфрій і Ірена, Мілянич, Микола і Дороті, Назаревич, Володимир, д-р Наконечний, Василь і Ольга, Недільський, Володимир і Світлана інж Ненадкевич, Микола і Діоніза, Нестор, Юрій і Ірена, Омельченко, Віктор Осадчук, Василь, Петрик, Роман і Анна, д-р Процик, Юрій і д-р Марія Ляриса Колодницька-Процик, Пурас, Наталія, д-р Ратич, Олег і проф. Йоанна Марія **(530.00);** Рінаш, Михайло і Альма, д-р Савка, Ярослав; Савчук, Стефан і Стефанія, Самбой, Степан і Мерилин; Січ, Дмитро і Оксана; Сорочак, Володимир, Сплавник, Андрій; Стахів, Денис і Мирося, Стовбунецький-Зайченко, Святослав, д-р. Столярський, Алекс і Кароліна; д-р. Стромецький, Остап і Гаррієт Анн, Терлецька, Катерина; інж. Тим'як, Сидір і Марія; о. Ткачук, Іван; Фотій, Олександер; Храпливий, Марія; Циган, Юрій і Анна Марія; інж. Чипак, Ярослав і Ольга; Шпинда, Петро, Юсип, Василина і Ісая; Яріш, Андрій; д-р Яцух, Михайло і Іванна.

ПО 20.00 дол. зложили:
д-р. Барановський, Роман і д-р. Стефанія, Вальчук Володимир і Катерина; Винник, Іван і Меланія; мґр Воронка, Василь; Грабець, Роман і Мирослава; Долінський, Адріян і Ляриса; Макар, Янда; д-р. Мриць, Богдан і Тамара, Паш Юрій; Підгірний, Іван, Савків, Володимир і Оксана

ПО 15.00 дол. зложили:
Бабенко, Віктор; Балабан, Василь і Ольга, Брезден Зенон і Стефанія; Білі, Володимир і Олександра, Богачевський, Юрій і проф. Рома, Бокон, Томас і Гелена, Бутрей, Тимко і Шіля; Войцих, Йосиф, д-р. Волянський, Олег і Людмила, Ганущак, Дмитро, Гошко, Володимир і Олескандра, Грабець, Роман і Мирослава; Гринюк, Микола, Ґаладза, Михайло і Теодозія, Ґерманський, Андрій і Марія; Ґоґун, Генрі, інж Ґоляш, Степан і інж Надія; Деміденко, Сергій; Дзядик, Іван, Джус, Теодор і Норма, Дмитріюк, Володимир і Мирослава Добрянський, Іван і Марія, Дуркалець, Дмитро, Завада, Петро, Запутович, Роман і Віра; Калавур, Богдан і Стефанія, Кікцьо, Михайло і Анна; інж. Кмета, Ігор і д-р. Надія Теребус-Кмета, Ковалівський, Степан, Колін, Іван, Комар, Созонт і Ірена, Коропишин, Теодор і Софія; Крижанівський, Орест і Ольга, д-р. Криницький, Борис; Крупський, Андрій; Леськів, Василь і Ярослава; д-р. Леценко, Леонард і Ляриса, Малсід, Зоряна, Малахівський, Іван; Маринович, Роман, Мартин, Юліян, д-р Мичковський, Мирослав і Анна, Москвяк, Степан, Палашевський, Петро і Ірена; Походай, Іван і Донна; Райнер, Адам і Ірена, Роговські, Мирослав і Любов; Романків, Неля; Серафин, Йосиф і Софія; Татунчак, Юліян; Твердохліб, Петро і Ірена; Христа, Микола і Розалія; Шийка, Василь і Антоніна, Шкафаровський, Павло і Дороті, Шраневич, Юрій і Оксана, Якубовський, Михайло і Марія

ПО 10.00 дол. зложили:
Бард, Петро і Вірджінія, Бачинська, Оксана; Бачинський, Юліян, Білоус, Галина, Борис, Ілля; Гриньків, Володимир і Ольга, Давиденко, Алла; Даниляк, Петро і Джоан; Дмитрів, (Ріджвуд, Н.Й.), Ефремов, Галина; Лазарчук, Роман і Марія; Майковські, Еміліян і Чеслава; Мартин, Петро і Катерина; Мельник, Дмитро і Валентина; Нагірний, Михайло і Марія; Німилович, Аналіса; Олійник, Ярослав і Лідія; Релкін, Гаролд, Ромах, Микола і Марія; Світлична Надія і Павло Стокотельний, д-р. Сенковський, Теодозій і Ірена; Ткач, Павло і Параскевія; Цимбала, Степан і Евгенія

ПО 5.00 дол. зложили:
Анкар, Кароль і Стеля; о. Антохий, Микола і Ольга; Горішний, Микола і Павліна; д-р. Думенко, Сімон і Піретте; Коник, Микола і Марія; Лінинський, Микола і Марія; Луців, Йосиф; Маєвський, Анна; Сороколіт, Микола; Черненко, Василь, Яворський, Іван.

НН Н.Й. 2.00

ПОЖЕРТВИ НА ЕДУКАЦІЙНИЙ ФОНД ДЛЯ БІЖИНЦІВ
Калинович, Ляррі і Донна **25.00**
Ковальчин, Михайло і Ірена **100.00**
Крижанівський, Марія **50.00**
д-р Олесюк, Андрій **50.00**
д-р Стефанів, Михайло і Марія

ПОЖЕРТВИ НА ПРОЄКТ „МОНТЕ КАССІНО"
Іваницький, Евдокія (Канада) **103.00.**

Щиро дякуємо Нашим Жертводавцям, які завжди щиро відзиваються на наші заклики. **З уваги на всеукраїнську місію,** яку сповняє УВУ **вже понад 65 літ — МЕТОЮ ФУНДАЦІЇ:** є створити сильні **загальні Стипендійні Фонди** і **цілий ряд особистих чи родинних, приватних Фондів при Фундації УВУ, з яких щорічно** тільки **відсотки** будуть вживатися на стипендії чи досліди праці — **згідно із домовленням і волею жертводавця чи** фундатора.

За інформаціями в справі створення **СПФ, записів і тестаментів** просимо писати або дзвонити на **адресу Фундації.** Ми радо будемо служити порадами.

1986 році ФУНДАЦІЯ УВУ при ВАШІЙ ЩЕДРІЙ ДОПОМОЗІ, як і **ПСФ — Фундація** виплатила **140 стипендій** для українських студентів **на студії в УВУ.** Стипендії покривали оплату за навчання і кошти прожитку в українському інтернаті; **фінансувала** для української молоді европейських країн курс **„Порівнальний фолькльор, українські народні пісні і бандура"; фінансувала** курси англійської мови і українознавства для **українців — біжинців з Польщі** на **УВУ в Мюнхені; спонзорувала** шосту студійну поїздку **„Стежками Батьків по Европі"**.

Всі пожертви і датки на Фундацію УВУ на різні фонди і степендійні фонди і **програми при Фундації,** на **діяльність студентських комітетів при Фундації** (Дахав, Монте Касіно) **— можна відтягати від податку.**

Чеки просимо виписувати на: UFU Foundation **та висилати на андресу Фундації УВУ**.

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, INC.

203 Second Avenue • New York, N.Y. 10003

Проф. Петро Ґой
голова Фундації УВУ

Д-р Ярослав Моцюк
скарбник Фундації УВУ

Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу Філядельфійської Округи

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

вудбудуться

у неділю, 22-го березня 1987 р., о год. 2-ій по пол. в залі Дому Округи у Філядельфії, Па. при 5004 Н. Олд Йорк Рд.

До участи в зборах є запрошені члени Окружної Управи, всі Відділові урядовці і конвенційні делегати наступних Відділів:

10, 32, 45, 62, 83, 95, 105, 116, 128, 153, 154, 156, 162, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 269, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 397, 422, 424, 430 і 479

ПРОГРАМА ЗБОРІВ

1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Вибір Номінаційної Комісії
4. Відчитання протоколу з попередніх зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами
7. Уділення абсолюторії уступаючій Управі
8. Вибір Управи і Контрольної Комісії на 1987 р.
9. Доповідь ВОЛОДИМИРА СОХАНА, головного секретаря УНС
10. Запити до представника Екзекутиви
11. Схвалення пляну праці на 1987 р.
12. Різні справи й закриття зборів

У зборах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Степан Гавриш, головний контролер УНС
Василь Пастушок, головний радний УНС

По нарадах буде перекуска-гостина для учасників зборів

За Окружну Управу:

Петро Тарнавський, *голова*

Іван Данківський, *касир* — **Дмитро Федорійчук**, *секретар*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Балтимор, Вашінґтон і Річмонд, Ва.

повідомляє, що

в неділю, 15-го березня 1987 р., о год. 2 по пол. в приміщенні дому „Самопомочі" при 239 Савт Бродвей у БАЛТИМОРІ, Мд.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

До участи в зборах запрошується всіх окружних і відділових урядовців та конвенційних делегатів Відділів таких місцевостей:

Річмонд — 34, Вашінґтон — 15, Балтимор — 320 і 337, Куртіс Бей — 55, 81 і 290, Берлін — 260.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Вибір Президії
3. Прийняття протоколу попередніх зборів
4. Звіти уступаючої Управи Окружного Комітету
5. Дискусія над звітами
6. Уділення абсолюторії Управі
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
8. Устійнення та схвалення пляну праці на 1987 рік
9. Доповідь головного касира УНС УЛЯНИ ДЯЧУК
10. Різні справи
11. Закриття зборів

У Зборах візьмуть участь:

Уляна Дячук, головний касир УНС
Євген Іванців, головний радний УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ, *голова* — **ОСТАП ЗИНЮК**, *секретар*

СЕМЕН МИХАЙЛИШИН, *касир*

Звернення до колишніх мешканців таборів в Міттенвальді

В днях 25-го і 26-го вересня 1973 року на „Верховині" в Ґлен Спей, Н. Й., відбулася чисельна зустріч жителів переселенчих таборів: Єгеркасерне, Піонірказерне і Лютензе в Міттенвальді, Німеччина, на яких вирішено видати пропам'ятну книгу-монографію про вищезгадані скитальчі табори.

Для цієї цілі вибрано Видавничий Комітет у такому складі: Іван Дзядів, Андрій Бук, Степан Шепарович, Юрій Кузьмич, Володимир Саляк і Александер Пришляк, і редакційну комісію: ред. Петро Рогатинський, д-р Василь Лев, Роман Савчак і ред. Іван Дурбак. Видавничий комітет протягом кількох років відозвами на відомі адреси міттенвальдців прохав, щоб пожертви на видання монографії посилати до одної з наших кредитівок, а матеріяли і знімки з ділянок таборового життя — на адресу голови редакційної комісії ред. Петра Рогатинського.

Пожертви на видання пропам'ятної книги, зібрані під час зустрічі, чистий дохід зі зустрічі і пожертви, які вплили прямо до кредитівки, дали суму 1,684.05 дол., дивіденда по кінець грудня минулого року — 763.24 дол., разом на видання монографії вплинуло 2,447.29 дол. на конто в кредитівці.

Несподівано і передчасно розпрощались з цим світом два члени Видавничого Комітету: бл. п. С. Шепарович (організаційний референт і секретар) та бл. п. Іван Дзядів (касир). Які матеріяли зібрала редакційна комісія — невідомо. Діяльність майже завмерла. Тому що здекомплікований Видавничий комітет протягом останніх п'яти років всякими способами (листовно, телефоном, особистими зустрічами) старався зрушити цю справу, але, на жаль, безуспішно, він звертається до колишніх жителів таборів в Міттенвальді з проханням завершити розпочате діло.

Сорок два роки минуло від заснування трьох таборів для переміщених осіб в Міттенвальді, в яких ми перебули від 4 до 8 неповних років, вклали багато праці, навчились дечого, набули знання та залишили чимало здобутків. Інші переселенчі табори чисельно далеко менші за Міттенвальд, вже видали чи видають історії своїх таборів, і молодь робить матуральні з'їзди, а Міттенвальд, може один із більших (біля 7,000 українців), не може залишити для грядучих поколінь історії пам'ятку? Таж Міттенвальдські табори належали до передових під оглядом організаційним, науковим і господарчим. В таборі дві, по-мистецьки уряджені церкви, перед одною з них висока могила невідомого стрільця з хрестом св. Володимира, театральна заля, хор, шкільництво: дитячий садок, народна школа, реальна гімназія, учительська семінарія, торговельна школа з економічним ліцеєм, музична, різьбарська і іконописна школи; фахові школи кравецька, шевська, трикотарська і дитячих забавок, театральна студія, ляльковий театр; різні робітні — механічна, слюсарська, токарська, столярська, ливарня, керамічна, валізкова, шевська, різьби з целюльоїди і переплетня; різні курси — англійської мови, їзди автом, шевський, кравецький, годівлі риб і пасічничий. Діяли виховні організації молоді: Пласт, СУМ, спортове товариство „Лев" (популярне у всіх зонах Німеччини) з п'ятьма секціями — копаного м'яча, відбиванки, гокею, боксу і шахів. В таборі була кооператива „Жіноча праця" з відділами: кравецьким, трикотарським, ґалянтерійним і модиярським. Діяли секції — письменників, науковців, мистців та музик. Різні суспільно-громадські організації — Жіноча делеґатура, Санітарно Харитативна Служба, Об'єднання Українських Кооператорів, Українських Ветеранів, Учительська Громада, Секція Інженерів і Українських Студентів.

Крім цього, в таборі діяв Культурно-Освітній Відділ, який проробив велику роботу серед дорослих — тисячі закінчили різні фахові курси. В таборі часто відбувалися театральні вистави, наукові з'їзди, наради і доповіді з різних ділянок життя. До Міттенвальду заїздили найкращі мистецькі ансамблі нашої еміграції й інших національностей. В таборі справно діяв шпиталь, який вели наші добрі лікарі і медсестри; радіовузол, таборова преса — „Християнський Шлях", „Щоденні Вісті", „Таборові Будні".

В таборі Єгеркасерне приміщалася якийсь час наша духовна Семінарія (26 питомців) з Гіршберґу і наші упісти, які рейдом прийшли з рідних земель. Також в таборі Єгеркасерне були приміщені бюра ІРО для субареї Міттенвальд: уряд праці, харчовий і одяговий та фахова комісія (для еміґрації) ІРО Ареа 6 Ґавтінґ. Від 7-го до 21-го вересня 1947 року уряджено чудову виставу досягнень українських таборів Міттенвальду, яку оглянули тисячі місцевих і позамісцевих українців та чужинців, головно німців. Чи не варто це все увіковічнити і залишити пам'ятку історії?

Тому здекомплітований Видавничий комітет хоче скликати чимскорше зустріч колишніх жителів таборів для доповнення чи перевибору Видавничого комітету і редакційної комісії і просить бажаючих голоситися до Організаційного комітету з'їзду з пропозиціями, де і коли таку зустріч зробити. Зокрема комітет апелює до молодшої генерації — Пласту, СУМА, спортовців „Лева", колишніх учнів школ — багато з вас вже позакладали родинні гнізда, виховали дітей, внуків, голосіться до праці, допоможіть видати пропам'ятну книгу-монографію, якою пригадайте вашим дітям і грядучим поколінням сірі будні непевного таборового життя. Хто має книжку про переселенчі табори в Міттенвальді, видану управою табору німецькою мовою — вона буде допоміжною для видання пропам'ятної книги таборів Міттенвальду.

Зголошення до Організаційного комітету з'їзду, пропозиції і завваги проситься висилати на адресу: A. Buk, Hunter, N. Y., 12442, Видавничий Комітет.

Реґіональні...

(Закінчення зі ст. 2)

ті всієї нашої соборної батьківщини завдяки взаємним зв'язкам з Києвом, Чернівцями, Ужгородом.

Ентузіясти й люди праці, які здійснили цілу бібліотеку реґіональних збірників, закінчують свої завдання. Тепер черга на наше громадянство — підтримати їхню ініціятиву й зусилля, придбати до своїх домашніх бібліотек та познайомитися з виданими мозольним трудом і високими матеріяльними засобами збірниками, в яких наче в дорогоцінному бурштині засклеплена навіки історія нашої вужчої батьківщини. Читаючи їх, відчуєте подих рідної землі і зазнаєте полегші в вашій зболілій душі та втишите невгамовну тугу за втраченою батьківщиною.

ЗАЙВЕ ПОВТОРЕННЯ РЯДКІВ

У редакційній „Петро Григоренко" („Свобода", ч. 38 з 27-го лютого ц.р.) треба читати: „Вихованець і професор Військової Академії ім. Фрунзе у Москві, довголітній льояльний член компартії, нагороджений найвищими совєтськими медалями з орденом Леніна включно, поволі-поволі переконувався у забріханні імперської системи і врешті 10-го вересня 1961 року на конференції Ленінського району в Москві, як делеґат партії, мав відвагу виступити публічно з критикою партійного проводу, який порушує власні гасла, проголошені під час жовтневої революції і порушує „найдемократичнішу у світі" конституцію". — Ред.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ

ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

„САМОПОМІЧ"

в Ню Йорку

відбудуться

в неділю, 29-го березня 1987 року у великій залі Академії св. Юра в Ню Йорку, Н. Й. при 215 Схід 6-та вул.

Початок точно о год. 2.30 по пол.

ПОРЯДОК НАРАД

1. Відкриття Зборів
2. Відчитання протоколу з попередніх Річних Зборів
3. Звіт Управи
4. Звіт Скарбника
5. Звіт Кредитового Комітету
6. Звіт Контрольної Комісії
7. Обговорення Звітів
8. Вибір трьох членів Управи
9. Різне
10. Закриття Зборів

Управненими до голосування є тільки члени. Доказом членства є [illegible] книжечка, яку треба мати зі собою.

У випадках спільного конта — тільки перша особа є управнена до голосування.

ЗА УПРАВУ

Адвокат РОМАН ГУГЛЕВИЧ, *Голова* — **Д-р ІВАН ФЛИС**, *Секретар*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Лігай Веллі, Па.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

відбудуться

у неділю, 15-го березня 1987 р., о год. 2-ій по пол. в залі Української Католицької Церкви 1826 Kenmore Avenue, BETHLEHEM, Pa.

з слідуючим порядком нарад

1. Відкриття
2. Вибір президії
3. Відчитання протоколу з останніх Річних Зборів
4. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами
6. Уділення абсолюторії Управі
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
8. Доповідь головного предсідника УНСоюзу д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
9. Схвалення пляну праці на 1987 р.
10. Внески і запити
11. Закриття зборів

До участи в зборах є запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи та конвенційні делеґати наступних Відділів:

44, 46, 47, 48, 124, 137, 143, 147, 151, 288, 318, 369 і 438

У зборах візьмуть участь

Д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС
Анна Гарас, головна радна УНС

По нарадах буде ПЕРЕКУСКА

За ОКРУЖНУ УПРАВУ

Михайло Колодруб, *почесний голова* — **Анна Пипюк**, *почесна голова*

Анна Гарас, *голова*

Стефан Муха, *секретар укр. мови* — **Анна Строт**, *секретар анг. мови*

Володимир Заґводський, *касир*
